

POSZŁY (21) *part praet act*

o jasne.

sg m N poszły (5). ◇ G poszł(e)go (2). ◇ D poszł(e)mu (1). ◇ A poszły (1). ◇ f N (*attrib*) poszła (2). ◇ A poszłą (1). ◇ n N poszł(e) (1). ◇ pl N *subst* poszł(e) (3). ◇ A *subst* poszł(e) (5).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVII w.

1. Wywodzący się, pochodzący (12) :

poszły od czego (1): Profecta a natura, Poślą od przyrodzenia. *Mącz* 324d.

poszły z czego [= z jakiej przyczyny] (1): A wodka gdy ią ktho pije [...] wewnętrzne boleści zgorącości poślę: rozgania *FalZioł* II 5b.

poszły skąd (1): Też zmiełzać tę żywicę z łokiem przęłkowym á pić/ czyrwoną biegunkę zwirzchniech thrzew poślą załtanawia *FalZioł* III 30d.

a. O ludziach; terrigenus *Mącz* (8) :

poszły od kogo (1): Tis iełt łam krol y bog moj/ ktori przykazuiefz by było wybawienie ludu od Iacoba poślęmu [*qui mandas salutes Iacob*]. *WróbŻołt* 43/5.

poszły z kogo, z czego (5): Pyłzą tako doctorouye wšelkye czyalo poślę z yadama y yaury yełt zarazono pyeruorodnym grzechem *PatKaz* II 82; A powłtań miły panie w ołądzeniu kthores obiecał. [...] A thedy zebranie ludu z poganłwa poślęgo [*synagoga populorum*] obłtąpi [!] cie. *WróbŻołt* 7/8; *RejAp* 156v; Dius – Wifsoce vdodzony [!], Zbogow poślę. *Calep* 336b. Cf »z rodu poszły«.

poszły skąd (2): Terrigenus, Z ziemie poślę/ vrodzony *Mącz* 451c. Cf »owoc z żywota człowieczego poszły«.

Wyrażenia: peryfr. »owoc z żywota człowieczego poszły« = *dzieci* (1): á włłakofz on iem ząwždy dziedzictwo gotuie/ ktori zálłużył owoc zżywotá człowyczego poślę *RejPs* 194.

»z rodu [*jakiego*] poszły« (1): iako páni miłościwa łáłkáwa á zrodu wyłokiego/ páná Krakowłkyego [...] połłá. *March*¹ A2.

b. W objaśnieniu łacińskiego przymiotnika odrzeczownikowego [z czego] (1) : Pecorinus, quod est ex pecore – Zbidła poślę. Pecorina caro: quam et pecoream, pecudinam et pecuinam possumus appellare. *Calep* [767]a.

2. O wieku ludzkim: podeszły (2) :

Wyrażenie: »w leciech, w starości poszły« (1:1): Słýżąc to łtarzi rycerze iednołthaynym głólem odpowiedzieli mowiąc/ Krołu [...] iuz nam siła y moc włtała/ żebyłmy mieli zbroię znofić y wćiski woienne/ abowiem iuz lata nałze w łtarofci poślę [*quia etas nostra in senectute posita est*]/ dla thego ieflic łie podoba/ wybierz łobie młode/ a od rycerłwa/ [...] niechay będziem wolni. *HistAl* B5; trafił się doniego kłiądz niektory s Citadelle Człowiek iuz włeciech poślę *MurzHist* P4.

3. Zasnuty, powleczony [czym] (6) : Situ obstrusos et quasi sepultos, Pleśnią poślę/ nákríte á yákoby zágrzebione. *Mącz* 467a.

a. O oczach (5) : iże gdy ią [*celidonijową wódkę*] prołto pułzcza na oczy niedobre/ zácłmione grubofcią iąkążkolwiek poślę naprawia ie *FalZioł* II 5a.

Wyrażenia: »oczy poszłe bielmem« (1): zmiełzay thy prochy á pułzczay po throłfzce na oczy/ łufkę albo poślę bielmem/ zgania ie precz. *FalZioł* I 67b.

»oczy krwią poszłe« (3): Ná oczy krwią poźzłe/ weźmi Kozłek/ bábkę/ Opich *SienLek* 67v, 67v
marg, S[ss]2v.

4. *Który poszedł* (1) :

Wyrażenie: »na świat poszły« (1): Pan rofkázuie/ áby káždy mieřzkał w pocźciwym małżeńftwie
fwoim/ gdyż to winnicá iego á ofobne kochánie ie⁸⁰ narod pocźciwie ná fwiát poźzły ku chwale
fwiętey iego *RejAp* 110v.

5. [*Który przestał istnieć; przen:*

Wyrażenie: »oczy poszłe [= *wyplakane*]«: deficientes oculos occhi poźzle *TomZbrudzBrul Deut*
28/65.]

Synonimy: 1. *pochodzący, rodzący się*; 2. *podeszły, stary*; 3. *nakryty, zaszyły*.

Cf **POŚĆ**